

APSTIPRINĀTS
ar Banku augstskolas
01.02.2024. rīkojumu
Nr.1.5-3/10

Banku augstskolas risku vadības nodrošināšanas kārtība

Rīgā

I. Vispārīgie jautājumi

1. Banku augstskolas risku vadības nodrošināšanas kārtība (turpmāk – kārtība) nosaka procesu un pienākumu sadalījumu risku identificēšanai un novērtēšanai, kā arī pārvaldībai, kontrolei un uzraudzībai Banku augstskolā (turpmāk - augstskola).

2. Kārtības mērķis ir nodrošināt efektīvu risku vadību augstskolā, novēršot tādu nākotnes notikumu iespējamību, kuriem ir negatīva ietekme un kuri apdraud augstskolas funkciju kvalitatīvu izpildi un mērķu sasniegšanu (turpmāk – riski).

3. Augstskolā risku vadības sistēmu (turpmāk - sistēma) veido šādi elementi: risku notikumu reģistrs, risku reģistrs, risku novērtēšanas kritēriji, kā arī risku vadības pasākumu plāns gadam.

4. Sistēmas un tās elementu izstrādi, ieviešanu, kā arī tās aktualitāti un atbilstību augstskolas attīstības stratēģijai un darbinieku informēšanu nodrošina rektora noteikts darbinieks par risku vadību augstskolā (turpmāk – atbildīgais darbinieks).

5. Ikvienam augstskolas darbiniekam ir pienākums atbilstoši šajā kārtībā noteiktajam informēt par esošu vai iespējamu riska situāciju vai kļūdu, kura rada vai var radīt finansiālos zaudējumus, normatīvo aktu pārkāpumus, negatīvu ietekmi uz augstskolas reputāciju vai tās mērķu sasniegšanu (turpmāk – riska notikums).

6. Atbildīgais darbinieks atbildīgs par katra riska notikuma reģistrēšanu risku notikumu reģistrā, kas izveidots atbilstoši kārtības 1.pielikumam un izvietots uz augstskolas koplietojamā servera.

II. Risku notikumu augstskolā identificēšanas un ziņošanas kārtība

7. Augstskolas darbinieks, kura atbildības sfērā var īstenoties risks vai kura rīcība var radīt vai veicināt risku (turpmāk - riska īpašnieks) pastāvīgi veic risku vadību amata aprakstā noteikto kompetenču ietvaros un ar amata pienākumu izpildi saistīto augstskolas procesu vai procedūru ietvaros.

8. Augstskolas darbinieks nekavējoties ziņo savas struktūrvienības vadītājam par jauna riska identificēšanu vai iestāšanos. Attiecīgās struktūrvienības vadītājs:

8.1. apkopo informāciju par viņa struktūrvienības identificētajiem augstskolas riskiem, izvērtē sniegtās informācijas iekļaušanas risku notikumu reģistrā lietderību;

8.2. ieraksta informāciju par identificētajiem riskiem risku notikumu reģistrā un tos apraksta atbilstoši kārtības 1.pielikumam.

III. Risku novērtēšana, to pārvaldības stratēģijas un kontroles pasākumu plānošana un īstenošana

9. Rektors ar rīkojumu apstiprina risku vadības darba grupu, kura nodrošina identificēto risku turpmāku novērtēšanu, riska pārvaldības stratēģijas izvēli, risku mazināšanas un kontroles pasākumu plānošanu, īstenošanu un uzraudzību, kā arī risku reģistra uzturēšanu saskaņā ar kārtības 2.pielikumu (turpmāk – darba grupa).

10. Darba grupa veic risku notikumu reģistrā iekļauto augstskolas risku notikumu izvērtējumu un lemj par risku notikumu iekļaušanu risku reģistrā, piešķirot katram risku reģistrā iekļautam risku notikumam (turpmāk - risks) atsevišķu kārtas numuru, kas paliek nemainīgs turpmākajā riska pārvaldībā, un aprakstīšanu, izmantojot kārtības 3.pielikumā esošo metodoloģiju. Darba grupa vienojoties novērtē katru risku piecu punktu skalā saskaņā ar šādiem kritērijiem:

10.1. varbūtība;

10.2. ietekme;

10.3. esošie kontroles pasākumi.

11. Atbildīgais darbinieks nodrošina, ka risku notikumi risku reģistrā tiek iekļauti atbilstoši augstskolas risku vadības politikas nosacījumiem.

12. Darba grupa risku reģistrā nosaka katra identificētā riska pārvaldības stratēģiju, izvēloties vienu no šādām riska pārvaldīšanas stratēģijām:

12.1. izvairīšanās no riska – nepieciešams nekavējoties rīkoties, attiecīgo darbības procesu neuzsākot vai pārtraucot;

12.2. riska mazināšana – kontroles pasākumu īstenošana varbūtības vai ietekmes mazināšanai;

12.3. riska pieņemšana – papildu kontroles pasākumu īstenošana;

12.4. riska ietekmēšana – darbības procesa pārveidošana, lai mazinātu varbūtību vai ietekmi risku sadalīšanai vairākiem darbības procesiem vai struktūrvienībām nepieciešamo resursu izvērtēšana.

13. Darba grupa, izvērtējot kārtības 12. punktā noteiktās risku pārvaldīšanas stratēģijas, risku reģistrā nosaka iespējamus risku līmeņus, ievērojot šādus nosacījumus:

13.1. ļoti zemas un zemas prioritātes riski ir pieņemami, nenosakot papildus īstenojamus kontroles pasākumus;

13.2. vidējas prioritātes riskiem izvērtē kontroles pasākumu nepieciešamību un īsteno riska mazināšanas vai ietekmēšanas stratēģiju;

13.3. augsta un ļoti augsta prioritātes riskiem īsteno riska mazināšanas vai izvairīšanās no riska stratēģijas, nosakot īstenojamus kontroles pasākumus.

14. Darba grupa, nosakot riska izvairīšanās, mazināšanas vai kontroles pasākumus (turpmāk- pasākumi) tādiem riskiem, kuri atbilstoši kārtības 3.pielikumam ir novērtēti kā augsta prioritātes riski vai kā arī vidējas prioritātes riski, izvērtē to īstenošanas samērīgumu, ņemot vērā jau esošos kontroles pasākumus, kuri tiek īstenoti un ir norādīti risku reģistrā, īpaši ārēja riska gadījumos, kad augstskolas iespējas samazināt risku ir ierobežotas.

15. Darba grupa riska kartē, izmantojot iegūto informāciju un izveidotās prognozes, atzīmē katra riska atrašanās vietu atkarībā no riska varbūtības un tā iestāšanās seku nozīmīguma.

16. Atbildīgais darbinieks sadarbībā ar augstskolas vadību:

- 16.1. veic risku reģistrā iekļauto risku ietekmes uz augstskolas darbību izvērtējumu;
- 16.2. sagatavo risku vadības pasākumu plāna kārtējam gadam projektu, šajā plānā iekļaujot riskus ar visbūtiskāko ietekmi augstskolas darbībai;
- 16.3. iesniedz risku vadības pasākumu plāna kārtējam gadam projektu rektoram izvērtēšanai un apstiprināšanai.

IV. Risku vadības pasākumu plāna kārtējam gadam īstenošana un uzraudzība

17. Atbildīgais darbinieks nodrošina risku vadības pasākumu plāna kārtējam gadam uzturēšanu un pilnveidi atbilstoši kārtībā noteiktajām prasībām.

18. Atbildīgais darbinieks ne retāk kā reizi gadā organizē darba grupas sanākumi risku reģistra regulārai pārvērtēšanai, risku notikumu reģistra ierakstu izvērtēšanai, kā arī risku mazināšanas un kontroles pasākumu noteikšanai nākamajam periodam.

19. Darba grupa ik gadu veic identificēto risku notikumu un risku reģistrā noteikto riska īpašnieku pārskatīšanu, novērtēšanu, nepieciešamības gadījumā aktualizējot risku karti un risku reģistru, kā arī nosaka kontroles un risku mazināšanas pasākumus nākamajam periodam.

20. Atbildīgais darbinieks nodrošina struktūrvienību vadītāju informēšanu vadības sēžu ietvaros par risku vadības pasākumu plāna kārtējam gadam izpildes rezultātiem un aktualizētajiem risku vadības sistēmas elementiem, kā arī nodrošina aktuālās risku vadības dokumentācijas pieejamību uz kopējā servera.

Rektore

L.Peiseniece

Pielikums Nr.1.
Risku notikumu reģistrs

Nr.p.k.	Datums	Notikuma ziņotāja amats, vārds, uzvārds	Process, kurā konstatēts risks	Notikuma apraksts	Notikuma iespējamie cēloņi	Iespējamā ietekme	Veiktie pasākumi seko novēršanai, mazināšanai (ja attiecināms)	Pasākumu veikšanas datums	Piezīmes	Ar notikumu saistītais risks
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.

Pielikums Nr.2.
Risku reģistrs

Riska kategorija	Process	Riska Nr.	Identificētais risks	Riska veids (iekšējs vai ārējs)	Riska cēlonis	Iespējamās sekas	Mērķis, kuru risks ietekmē	Esošo kontroles pasākumu apraksts
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.

(tabulas turpinājums)

Varbūtības novērtējums	Ietekmes novērtējums	Esošo kontroles pasākumu novērtējums	Riska prioritāte risku kartē	Riska pieļaujamība	Riska pārvaldības stratēģija, t.sk. kontroles pasākumi novēršanai, mazināšanai vai noturēšanai pieņemamā līmenī	Termiņš	Riska īpašnieks	Piezīmes
10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.

1. Riska varbūtības novērtēšanas metodika

<i>Riska iespējamība</i>	<i>Riska varbūtība</i>	<i>Punkti</i>
Bieži	Līdzīgs riska notikums konstatēts augstskolā vairākas reizes gadā; Līdzīgs riska notikums pēdējā gada laikā konstatēts līdzīgā augstākās izglītības iestādē	5
Ļoti iespējami	Līdzīgs riska notikums augstskolā konstatēts pēdējā gada laikā; Līdzīgs riska notikums pēdējā gada laikā konstatēts līdzīgā augstākās izglītības iestādē	4
Iespējami	Līdzīgs riska notikums konstatēts reizi augstskolas pastāvēšanas laikā	3
Reti	Līdzīgs riska notikums konstatēts līdzīgā augstākās izglītības iestādē	2
Ļoti reti	Ārpuskārtas gadījumi, <i>force majeure</i>	1

2. Riska ietekmes novērtējums

<i>Ietekmes pakāpe</i>	<i>Iespējamā ietekme uz stratēģisko mērķu sasniegšanu</i>	<i>Iespējamā ietekme uz reputāciju</i>	<i>Iespējamā ietekme uz atbilstību ārējiem normatīviem aktiem</i>	<i>Punkti</i>
Ļoti augsta	Stratēģisko mērķu nesasniegšana	Būtiska sabiedrības un mediju uzmanība vai kritika Atkārtotas negatīvas publikācijas, raidījumi Sūdzības lielā skaita. Darbinieku lojalitātes mazināšanās un aizplūšana.	Būtiskas neatbilstības ārējiem normatīviem aktiem. Papildus darbību veikšana kļūdu novēršanai, radot nepieciešamību pēc būtiskiem papildus resursiem; Uzraugošo iestāžu papildus pārbaudes Disciplinārlietas un tiesvedības.	5
Augsta	Atsevišķu darbības mērķu nesasniegšana	Būtiska sabiedrības, mediju uzmanība vai kritika. Atkārtotas negatīvas publikācijas. Sūdzības lielā skaitā.	Būtiskas neatbilstības ārējiem normatīviem aktiem, kas ietekmē lēmumu pieņemšanu un	4
Vidēja	Atsevišķu darbības mērķu sasniegšanas kavēšana	Palielināta sabiedrības, mediju uzmanība vai kritika. Atkārtotas negatīvas publikācijas, raidījumi. Atkārtotas klientu sūdzības	Atsevišķas neatbilstības normatīvajiem aktiem, kas var ietekmēt lēmumu pieņemšanu. Papildus darbību veikšana kļūdu un trūkumu novēršanai, radot nepieciešamību pēc papildus resursiem	3

Zema	Nekavē darbības mērķu īstenošanu	Neliela sabiedrības, mediju uzmanība un atsevišķas negatīvas publikācijas. Atsevišķas klientu sūdzības par formāliem jautājumiem	Formāli ārējo normatīvo aktu pārkāpumi, kas neietekmē lēmumu pieņemšanu vai budžeta izdevumus. Neietekmē funkcijas īstenošanas kvalitāti un atbilstību	2
Ļoti zema	Nekavē darbības mērķu sasniegšanu	Neliela sabiedrības, mediju uzmanība, publikācijas nav vērstas pret augstskolu	Tehniskas neprecizitātes dokumentos. Neietekmē funkcijas īstenošanas kvalitāti un atbilstību	1

3. Esošo kontroļu novērtējums

<i>Novērtējums</i>	<i>Esošo kontroļu apraksts</i>	<i>Punkti</i>
Ļoti vāja kontrole, ilgstoši nenovērstas būtiskas sistēmas kļūdas un trūkumi	Kontroles pasākumi nav noteikti vai ir nepilnīgi, ir veicami būtiski uzlabojumi	5
Vāja kontrole, nenovēršot sistēmas kļūdu un trūkumu rašanos	Kontroles pasākumi nav skaidri noteikti un ir veicami būtiski uzlabojumi	4
Kontrole darbojas, taču nepieciešami uzlabojumi	Kontroles pasākumi atsevišķos gadījumos nav skaidri noteikti vai ir pilnveidojami	3
Pietiekama kontrole	Kontroles pasākumi ir noteikti aprakstīti procedūrās un tiek ņemti vērā uzdevumu veikšanā, taču ir apzināti iespējami nelieli uzlabojumi	2
Ļoti labi nodrošināta kontrole	Kontroles pasākumi ir noteikti, aprakstīti procedūrās un darbojas kā paredzēts	1

4. Risku karte

Riska līmenis (ietekme*varbūtība)	25	Vidējas prioritātes risks	Augstas prioritātes risks	Augstas prioritātes risks	Ļoti augstas prioritātes risks	Ļoti augstas prioritātes risks
	20	Vidējas prioritātes risks	Vidējas prioritātes risks	Augstas prioritātes risks	Augstas prioritātes risks	Ļoti augstas prioritātes risks
	15	Zemas prioritātes risks	Vidējas prioritātes risks	Vidējas prioritātes risks	Augstas prioritātes risks	Augstas prioritātes risks
	5	Zemas prioritātes risks	Zemas prioritātes risks	Vidējas prioritātes risks	Vidējas prioritātes risks	Augstas prioritātes risks
	1	Ļoti zemas prioritātes risks	Zemas prioritātes risks	Zemas prioritātes risks	Vidējas prioritātes risks	Vidējas prioritātes risks
	0	1	2	3	4	5
Esošo kontroļu novērtējums						

Ļoti zemas prioritātes risks	Pieļaujams riska līmenis	Pārvērtēt riskus reizi gadā
Zemas prioritātes risks		
Vidējas prioritātes risks	Pārsniedz pieļaujamo risku līmeni	Noteikt pasākumus risku vadības pasākumu plānā, uzraudzīt to īstenošanu noteiktos termiņos un pārvērtēt riskus vienu reizi gadā
Augstas prioritātes risks		
Ļoti augstas prioritātes risks	Būtiski pārsniedz pieļaujamo risku līmeni, ietekmē augstskolas mērķu sasniegšanu	Noteikt pasākumus risku vadības pasākumu plānā, uzraudzīt to īstenošanu noteiktos termiņos un pārvērtēt riskus vienu reizi pusgadā

Pielikums Nr.4.
Risku vadības pasākumu plāns xxxx gadam

Riska kategorija	Process	Riska Nr.	Identificētais risks	Riska veids (iekšējs vai ārējs)	Riska cēlonis	Iespējamās sekas	Mērķis, kuru risks ietekmē	Esošo kontroles pasākumu apraksts	Varbūtības novērtējums	Ietekmes novērtējums
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10	11

(tabulas turpinājums)

Esošo kontroles pasākumu novērtējums	Riska prioritāte risku kartē	Riska pieļaujamība	Riska pārvaldības stratēģija, t.sk. kontroles pasākumi novēršanai, mazināšanai vai noturēšanai pieņemamā līmenī	Termiņš	Riska īpašnieks	Piezīmes	Pēdējās veiktās izmaiņas	Riska iestāšanās gadījums	Veiktie pasākumi
12	13	14	15	16	17	18	19	21	22